

HÍRDETMÉNYEK.

előzetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szerkesztési részét illető
minden kérés és megbeszélés ide intézendők.

Bérmertelen levelek csak ismert kérésből
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÜ PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetés:

Helyben házhoz hozatva vagy postán küldve

Egész évre 10 ft — kr.
Félévre 5 ft — kr.
Negyedévre 3 ft 50 kr.
Egy hónapra 1 ft — kr.

Hirdetési díj:

Országos hirdetésor egyenlő díjtartással: 5 ft
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyilatkozó 4. osztályos hirdetésért 20 kr.
Hirdetést vagy roslamot magában foglaló
ajánlatok ára 50 krajczár.

XVII. évfolyam 1890.

Debreczen. Kedd, Augusztus 26.

164. szám.

Az „elkeresztelések.”

Hát csakugyan úgy látszik, hogy a magyar katolikus klérus, vulgó püspöki kar, a római pápa által hadat akar üzeni a magyar államnak. Magyarán szólva: a magyarországi katolikus klérus a XIX. század végén kulturharcot akar provokálni Magyarországon.

Általában oda jutottunk, hogy mi keresztények és keresztények kezdünk türelmetlennek lenni — egymásiránt.

Pár század nyugodt lefolyása után fel akarjuk a régi vallási türelmetlenség fájdalmait kelteni, fel akarjuk a rég behagyott sebeket szakajtani, hogy szembe álljon a magyar katolikus és protestáns felekezet egymással, hogy a megkezdődő harcra megengassuk az ország belbékét, kifelé mutató erejét.

Mert ne higgye a katolikus klérus, hogy felfogását, — mely szigorúan tüntető dogmatikus voltával — ha érvényesíteni igyekszik: erős és elszánt ellenféllel nem fog szembe akadni.

Mert ha a magyar állam szuverenitása ellen, bármely törvényesen bevett felekezet — tüntetni akar: akkor csakugyan el vagyunk szánva és készülvén, hogy felvegyük a kesztyűt és a támadással szemben — hazafias álláspontot foglaljunk el.

Mert miről van szó?

Tulajdonképpen csak arról — hogy ha a vegyes házasságokból származó gyermekeket a szentesített, tehát fenálló és kötelező törvény §§-ai értelmében protestáns volta mellett katolikus lelkész keresztelt meg: a megkeresztelt e pápi funkció folytán katolikusává válik-e, vagy nem?

Az erre vonatkozó és a törvényt teljes jogszűréssel pótló miniszteri rendeletek úgy szólnak, hogy az ilyen szűrésből történt keresztelések — lévén

keresztények, vagy keresztények mindnyájan — nem avatják fel az újszülöttet az egyházi aktust végző lelkész egyháza-
nak tagjává, hanem kötelezik a keresztelést végző lelkészt, hogy a véghez vitt egyházi funkciót — megfelelő okmány alakjában végleges anyakönyvezés végett közöljék a tulajdonképpen illetékes lelkészszel.

Es ezt nem akarja a r. katolikus klérus, — mert azt mondja, hogy a kit megkeresztelt a katolikus pap: a megkeresztelt katolikusává válik, ezen hitfelekezet tagja marad — és ép ezért az anyakönyvi kivonatok átküldését megtagadja — az államhatalom egyenes rendeletei ellenére.

Dehát hova lyukadunk ki ezzel az ellenállással?

Vissza akarjuk idézni a mult vallási türelmetlenségeit, keresztények és keresztények szembe akarunk szállani egymással? Megakarjuk bontani a családi élet csendességét, és korteskedni akarunk a család szentélyében — mert a saját vallásunk dogmáival — oda akarunk furakodni a hitvestársak mellé, hogy újszülöttjüket — a magunk vallásának nyerjük meg?

Folytatni akarjuk a régi harcot, mely a vegyes házasságok ellen vivotott; ismét ott vagyunk, hogy a rezerválásokért hiteltagadásra ösztökéljük a szülöket?

Szegény ország. Mintha más baja sem volna már, mint az, hogy kulturharcot indítsunk benne. Mintha egyéb dolgunk se volna már, mint felujtani a dogmák korszakát, melynek összeveszejti a magyart a magyarral, a hitvestársat a testvéreket egymással — az állam rettenetes kárára, veszedelmére.

Ennek az irányának, ennek a törekvésnek elébe kell állanunk — nem felekezeti, hanem hazafias szempontból.

Mert mi a magunk részéről nem a

saját felekezetünket féltjük. A mi hitelveinket nem lehet megingatni.

De féltjük az országot — a legújabb támadás ellen, és résen kell lennünk, hogy visszaverjük a kulturharcot provokálni akaró törekvéseket.

Beszámoló. Kecskeméten tegnap Ugron Gábor orsz. képviselő beszámoló beszédét tartotta választói előtt, kijelentvén, hogy a függetlenségi párt kebeléből szakadjanak ki a 49-esek. Ohajtja hogy a párt a munkafelosztás e ve szerint szerveztessék, hogy néme-
lyek szokjanak le arról, hogy pártvezérek akarjanak lenni s fogadják el Irányi vezetését. Majd a szónok kifejezte ismét nézetét arról, mikor lépjen be a párt a delegációba, végül hangoztatta az Ausztriával való új kiegyezés szükséges voltát.

Külföld.

Szerb otrombaság. Annak feltűnésére, hogy minő gyümölcsöt termel a radikális szerb kormány erélytelen, kétszínű politikája, közöljük Vuicsnak, a szerb hivatalos katonai lap volt szerkesztőjének (a ki nem rokona Vuics miniszternek) következő beszédét, a melyet e hó 10-én a „Velika Srbja“ egyet-
nek már több ízben említett ülésén tartott. A beszéd teljes szövegében így hangzik: „Szerb testvérek! Egybegyűltünk, megbeszélendő, miként lehetne az összes szerbeket egy kalap alá hozni, az összes szerbeket egyet-
itni s végül olyan eszközt kitalálni, a mely-
lyel örökre ártalmatlanná tehetnők a szerbség ellenségét. És én megmondom ténylek, ho-
gyan volna az lehetséges, hallgassatok csak
reám és kövessétek szavaimat. — Mindenek
előtt menjetek át Magyarországra és min-
den magát anyának érző magyar asszonyt
fojtsatok meg, hogy ne hozzanak többé
bestiális magyar kölyköket a világra; gyil-
koljátok le a magyar leányokat, nehogy
a bestiális magyarok feleségei lehessenek.
A bölcsökben és az iskolákban mérszóljátok
le a magyar kölyköket, nehogy felespered-
jenek. Könyörtelen nélkül mérszóljátok le
mindenkit, a ki magyar, csakis az őz család-
apákat hagyjátok életben, hogy szakadjon meg
szívük legyilkolt feleségeik, leányaik és fiak
láltára. Elégedjétek meg azzal a gyönyörrel,

hogy minden ilyen öreg magyar mellén éles
készel jó dohányt vághattok. Minő lelki élvezet lesz az! Ne riadjatok vissza a cselekvés-
től, mert csakis a bestiális magyarok vérel
alkothatjuk meg Nagy-Szerbiát s tehetjük
örök időkre boldoggá a szerb népet. Egyik
berlini lapnak azt távirják Belgrádból, hogy
a regenség, sőt még a szerb kormány is meg-
ütöközt ezen embertelen durvaságon s elha-
tározták volna a „Velika Srbja“ egyet-
felosztását és Vuicsot perbe fogják. Eddig
azonban mivel sem nyert megerősítést ez a hír.

A kabai nagy tűz.

— Saját külön tudósítónktól. —

Aug. 25-dike hosszú időre szomorúan
emlékeztető nap marad a kabaiaknál. Mint
rettenetes istenítélet, heteken át tartó per-
zselő szárazságban, erős délnyugati szélben
az Isten házának, az iskolának és most épülő
szép új emeletes községháznak szomszédsá-
gában több aligha meghatározható okból tűz
támadt, a mely nagy hirtelenséggel átragadt
a közellévő házakra és szalmakazalakra s a
szél által kergetett tüzes üszkőktől 4-5
utca csaknem egyszerre lángba borult, égett,
hamuba döntve sok szegény és jómódu csalá-
dnak hajlékát, abban lévő ingóságait, nem
régem elcsépelet buzáját, apró jószágait, szé-
pen berakott széna szalma kazait, végpusz-
tulással fenyegetvén egész Kaba községét.

De a vagyonok romlásánál megdöbbentőbb és pótolhatatlanabb két ember-
életnek szivettacsaró elveszése. A rom-
badólt házak helyett újakat épít az emberi
kényszerűség és iparkodás, az elpusztult jó-
szágokat és élelmi nemieket majd csak pó-
tolni fogja a jó Isten, de az a boldogtalan
fiatal özvegy, a ki távol a szerencsétlenség-
től talán vidám, gondtalan pillanatban kapta
a megrázó hírt férje isszony haláláról, nem
fogja többé megtalálni erős támaszát, és
boldogságát s a kis gögöcs-élő árának sem
adhatja vissza többé senki a jó édes apát.

A megfeszített emberi küzdelem és az
isteni gondviselés mindazonáltal megzabadi-
totta a községet olyan romlástól, a milyennél
a tulzó hírlések tegnap városunkban érde-
tek. — A derék község sorsáért meleg érde-
klődéssel viseltető emberbarátok megnyugtató-
sára, örömmel írjuk, hogy a tűzkárok a nagy

— Mit zavarsz! Nem tudok számolni.
Hatszort hat az harminczhat . . .

II.

Nagy nap volt az, mikor a szegény ir-
nokék a nagyságos főnök urat várták ebédre.
Rigó Imre sehoggy sem tudta, hogy
jutott ehhez a hivatalos óra után behívta őt
a főnök ur a maga szobájába beszélgetni.
Finom szivarral kínálta meg, leültette maga
mellé s elkezdett vele beszélni egyről-másról.
— Miről? kérdezte kíváncsian a kis
menyecske.

— Hát erről is, arról is. Többek közt
azután előhozta, hogy mennyire rokonszen-
vez ő velem. Milyen kedves, derék ember
vagyok én. Hiába is vonogatja a vállát, igen-
is, azt mondta, hogy milyen kedves . . .

A kis kacsó befogják a beszélő száját:
— Jaj, ne dicsérje már úgy ki magát.
Még eltalálom hinni.

— Szóval, hogy ő szeret engem, s én
neki kedves barátja vagyok. S ép ezért, mert
így rokonszenvez velem, hát szeretné megis-
merni az én kedves nőmet is. Es, hogy mily-
lyen jól érezné ő magát egy ilyen boldog
családi körben. S szegényem magam is meg-
sajnáltam, mikor panaszkodni kezdett az ő
rideg agglégényi életéről. En természetesen
mit felelhettem mindezekre, mint azt, hogy
szerencsénknek tartjuk, ha megtisztel becses
látogatásával.

— De így mondtad-e, Imre? Nem sér-
tetted-e meg valami kifejezéssel?

— Bohó vagy, édesem. Dehoggy sértet-
tem. Azután egyszerre csak azt mondja,
hogy jó lesz-e ha a jövő vasárnap, már mint
ma eljön hozzánk ebédre. Hát erre mit felel-
hettem egyebet, mint hogy szerencsénknek
tartjuk.

— Ha megtisztel becses látogatásával,
— vág közbe a kis pajkos menyecske. — Jól
tetted öregem hogy meghívtad. Ne félj, nem
valljuk kárát. Jaj, ha láttad volna, milyen
gyönyörű az a fogas, amit küldött. Hát még

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Elhetetlen asszony.

(Beszély.)
Vértési Gyulától.

A jól táplált gyomor méltán büszkévé s
önéretessé teszi az embert, Az éhes has
pedig szerénynyé és alázatossá.

Néztek csak meg önök, épen ott men-
nek egymás mellett Kalt ur, a „Kalt és
Társas“ czég főnöke, mellette pedig a czég
egyik irnoka, valami szegény ördög.

A szegény ember azt sem tudja, hogy
lépkedjen a hatalmas ur mellett. Hol utánna
kullog vagy két lépésre, hol kimegy a ko-
csiutra, átengedve az egész járdát a Kalt ur
széles termetének. Pedig ez olyan nyájas,
olyan leereszkedő hozzá.

— Ejnye . . . iz . . . no a nevét me-
gint elfelejtettem . . .

— Rigó Imre, szolgálatára.

— Hát, Rigó barátom, jöjjön ide mellém
elférünk ezen a járdán ketten is. Hiszen maga
ugyan nem sok helyet foglal el.

S jóízűen mosolyogva nézi végig a sze-
gény embert.

Bizony az nem sok helyet foglal el.

A Kalt ur finom pepita-nadrágba bujtat-
tott lábszárú köztül az egyik alighanem felér
ennek mindakét lábszárúval. Keskeny ösze-
szorult vállai pedig a divatból rég kiment,
sarkig érő kopott fekete kabátban, még kes-
kenyebbnek látszanak.

Kalt ur meg is jegyzi úgy féltréfásan,
hogy a hosszú fekete kabát, így nyár köze-
pén, nem nagyon meleg? Ó mondja, — mondja
meggyul ebben a vékony kabátban is.

Nem, Rigó urnak nincs szándéka meg-
gyuladni. A fekete kabátja egész jó, könnyű
nyári ruhadarab.

A kinek csak egy kabátja van, annak

kellő tisztelettel kell viseltetni az iránt az
egy iránt.

— De hát barátom, csináltasson egy
nyári ruhát valahol. Hónaponként azután
majd kifizetjük. Én állok jól magáért. No jó,
lesz?

Köszöni alásan, de igazán nincs szük-
sége rá. Hanem inkább valami másra kéré-
d Kalt urat, ha már ilyen szives hozzá. A
feleége ezertne nagyon egy nyári ruhát.

— Ej, ej köp, ugye kedveskedni akar
a szép asszonynak? No ne piroljon el. Meg-
lesz, meglesz minden. Még ma elküldöm hozzá
a szahó mértéket veuni. No itthon vagyunk
már. Menjen csak föl barátom a hivatalba,
én meg sétálok egy kicsit, tudja, nagyon jól
laktam.

A kapu előtt Kalt ur még egyszer ke-
zet fog az irnokkal, azután ez a boldogság-
tól ragyogó arccal siet fel a lépcsőkön.

— Milyen derék, milyen áldott jó em-
ber, — mormogja magában, felmenet közben,
— áldja meg az isten.

Az áldott jó ember pedig még mindig
ott áll a ház előtt az utcán. Nagy, gyü-
rös ujjait belemélyeszti a fehér mellény
zsebébe s önelégedetten, büszkén néz föl az
arany betűkre, melyek káprázatólag ragyog-
nak a verőfényben, hirdelve az egész világ-
nak, hogy itt van a híres „Kalt és Társas“
czég üzlete.

A nagy nézésbe egészen elmerülve, ijed-
ten fordul hátra, mikor valaki a hátára üt.

Ott áll a háta mögött a társur. Kis epés
emberke, apró, savósízű szemekkel, sápadt
beteges arccal.

— Te vagy?

— En hát. Nos menjünk fel az irodába.

Láttalak mikor most együtt jöttél azzal az
irnokkal.

— Hja, demokratáknak kell lennünk.

— Különösen ha annak a szegény fiz-
kónak átkozottul csinos felesége van. Érte-
lek. Csak azután skandalum ne legyen megint
belőle.

A skandalum emlegetése kellemetlenül
érinti Kalt urat. Hanem azután hamar meg-
nyugtatja magát. Ez nagyon szerény, jámbor
ember. Ez sohase fogja merni kezét a főnö-
kére emelni.

— Az is szerény volt, míg meg nem
tudta, hogy a feleségét kerülgeted. Pedig az
a dolog nagyon kompromittált minket. Meg
aztán tudod-e mennyibe került elhallgattat-
nunk a lapokat, hogy meg ne írják a dolgot.
Az az egyik rongyos mégis megírta. Emlék-
szel-e így kezdődött: „Mikor Kalt urnak me-
lege volt.“ Meleged is volt. Az a fezkő tisz-
tességesen helybe hagyott. Es hidd el, én még
örültem is neki.

Kalt ur bosszankodva néz a kis czingár
emberre. Mit? Ez örült annak, hogy őt
helybe hagyták?

— Igen, örültem. Mert azt gondoltam,
hogy ez a lecke használt neked. Hogy ezen-
tul békét hagysz a más ember feleségének.
De úgy látszik, nem használt.

— Lassabban, áthallják az irnokok, —
csitítja Kalt ur a kis epés embert.

— Nem, nem használt. Még egy lecke
kell. Haszontalan asszonynépséget így bol-
ondulni.

— Csak neked lenne több véred és ke-
vesebb epéd, majd bolondulnál te is. No öreg-
em, ne haragudjál. Látod, a fiatalág boldon-
ság. Hogy is mondják csak: Juventus . . .

— Ugy mondják, hogy negyven esz-
tendő korában már benőhetne az embernek
a feje lágya. De te Maxi, ilyen maradsz már
mindég.

Maxi pedig végigdől a divánon, rágyuj-
tott egy regálira s a mint a kigyózó két
füstfelhőket nézte, a gomolyból kibontakozott
egy szép női fej, leomló fekete hajával, szép
piros ajkával — s Kalt ur széles ajkai fél-
halkan susogják:

— Enyémnek kell lennie.

A társ ur bosszusan fordul hátra a dol-
gozó asztal mellől.

terjedelmű községnek aránylag kicsiny részére szorultak s a megégett házaknak is fele állítólag biztosítva volt. Az elhamvadott épületek száma aligha több hetvennél, s ezek közül 35—40 lakóház.

E tüzvész is igazolta két, sokszor tett tapasztalatnak igazságát. Egyik a községi tüzoltó-egyletek szervezésének üdvössége. — Hogy mily kitűnő szolgálatot tehetnek a szervezett tüzoltóságok nemcsak saját községükben, hanem a szomszédban is, azt látni bő alkalom kínálkozott tegnap Kabán, a hol a helybeli és a vidéki tüzoltó-egyletek gyors megjelenése és rendszeres működésének lehet tulajdonítani, hogy a tűz terjedésének gátot vehettek és a veszély nagysága korlátoztatt. Pedig ezen tüzoltó-egyleteknek legtöbbször egészen ifjú, melyeknek még alig volt alkalmuk bebizonyítani életrevalóságukat.

Ez örvendetes tény mellett azonban látnunk kellett a lakosságnak bántó, sőt botrányos közönyét, azt a fatális magatartását, melyről csaknem minden tüzesetkor hallható a panasza. A nép nem segítkezik az oltásnál, még az a része sem, a melynek szomszéd-ságának dühöng a pusztító elem; hanem a mikor biztonságban helyeztetnek véli legértékesebb vagyonát, beáll a bámulók közé s csak rimánkodásra, kényszerre mozdul meg nagy nehezséggel, hogy segítsen a kevés számú öntelődözöknak. A népek ez a közönye, a mely nem érzi sem a maga, sem a felebarát iránti kötelességet, arányban nő a tüzoltó-intézmény terjedésével. — A nép annál kevésbé tartja magát kötelezettnek segédkezni az oltásnál, minél több tüzoltót látott. Abban az eléggé el nem ítélhető nézetben van, hogy arra való a tüzoltó; hadd oltsa az, csak is egyedül az a tüzet. Azt hiszi, hogy annak a tüzoltó tisztnek fénylő sisakja, ezüstös jelvénye ép úgy mint a köztüztöltőnek egyszerű kék zubbonya, vászonadrágja az ő pénzéből telik, pedig észbe vehetné, hogy mielőtt azokra egy fillért sem kértek még soha az ő zsebéből; észbe vehetné, hogy a tüzoltó csupán emberbaráti kötelességből szakítja felbe a maga kenyérkereső munkáját, tépi szaggatja ruháját, eszmáját, teszi kockára egészségét, életét s mindazért nem vár, de nem is kap semminemű pénz és anyagi jutalmat. Megelégszik az öntudattal, mely a jól végzett munka sikeréből vagy a hiven teljesített erkölcsi kötelességből származik.

A kabai tüzről az első hír déli 1 óra 46 perczkor érkezett egy távirat alakjában, melyet Horváth Kálmán ottani gyógy szerész adott fel az itteni tüzoltóegylet segítségét kérve; aztán jött meg az előjáróság hasonló tartalomú távirata. — Boczkó Sámuel rendőr főkapitány tüzoltó főparancsnok rögtön intézkedett, hogy egy teljes szakasz sísszen külön vonaton Kabára az egytel legkitűnőbb szivónyomó szerkezetű gépjével. A szakasz csakhamar együtt volt s 25 ember felszállott a megrendelt különvonatra Wincker Mór, Péter Gábor segédtiszték. Richer Károly osztály parancsnok vezetésével.

A helybeli lapok képviselői is ezen a vonaton mentek, a kik közül egyik másik szintén tüzoltó ruhát öltött. A kis csapat azonban nem indulhatott mindjárt, be kellvén várnia a remek tejhabos torta. Meg az a finom pezsgó. Előre is kijelentem, hogy be fogok csipni tőle. Ugy sem ittam még soha. — Nagyon jó lesz edesem, de most már csak menj öltözni, mert mindjárt itt lesz Kalt ur.

Valóban már hallatszott nehéz csoszogása amint a kapu alatt bejött. A kis aszszony gyorsan beugrott a másik szobába, a férfi pedig kiment a kedves vendég elé s bizony igazán szívből mondta: — Isten hozta!

Kalt ur kicsipte magát. Fess állású frak szorult potrohájára, lábain lakk cipők, minden ujja tele gyűrűvel, nyakendőjében nagy gyémánt mellű.

Még a haja is fel van sütte, s nagy putók arca még szélesebbnek látszik, a mint a felgondorított, hirtelen szöke tincsek szanaszét állanak a fején.

Folyt. köv.

A kis pupos.

Igaz történet, nagyon egyszerű arra nézve, hogy a figyelmet magára vonja, egyike ama történeteknek, melyek végbemenhetnek mindenki előtt, anélkül, hogy valaki különös figyelemmel lenne rá.

A kis Marie atyja tevékeny, derék munkás volt, anyja iszákos, kicsapongó nő. Egy napon, midőn ismét ittas volt, leejtette gyermekét a földre, s nyomorékká tette őt. A kis leányka akkor még csak egy éves volt. Nem mondhatván meg, hogy hol fáj neki, csak sirt, ez dühbe hozta anyját. Marie azonban legtöbbszörre a hideg földön feküdt, piszkos rendetlen ágyacskáján, halkán sírogott. Hosszu órák multak így el, s ő csak zokogott, szegény kis karját kinyújtogatva a légürbe.

S aztán látva, hogy nem használ neki, ha fájalmában, s éhségében sirt többé nem panaszkodott, némán tűrte szenvedéseit. — S azt megszokta egész életére.

Hatek, hónapok multak a leányka igen okos gyermek volt, nem zavart seukit; még

nia a Budapest felől 3 óra 7 perczkor érkező személyvonatot.

A sik mezőn iszonyu szél száguldozott, a nap tüzesen szórta az elszáradt avarra sugarait. Izgatottan, balsejtelmek között, szorongó aggodalmak között vártuk ebben a rettenetes időben, mikor ér vágatott vonatunk az égő Kabára. — A tűznek jeleit a porral telt szürke levegőn át csak akkor vehettük észre, mikor már 4—5 kilométernyire voltunk Kabától. — A hosszan elterülő község északi felét a templomtól kezdve az indóházig alacsony füst burkolta. Azt hittük a fél Kaba ég.

A pályaudvarban türelmetlenül vártak reánk a kabai előjáróság kiküldöttei, a kiktől vizsgálatilag értesültünk, hogy most már biznak a falu megmenekvésében, mert ha új és erősebb, más irányu szél nem támad, a tűz aligha lépi túl pusztítása jelenlegi határát. — De az már sehogy sem tetszett, hogy a vasúthoz vezető utcán munkabíró férfiak kiültek a kapuba s pipázva gyönyörködtek a debreczeniek hatalmas tüzoltó gépjében; azt is csodálkozva láttuk, hogy sok helyen olyan nyugalommal nyomtattak, mintha semmi veszély nem fenyegetné őket.

A kabaiak egyenesen a tűz keletkezési helyéhez vezettek bennünket: a templom tövében csoportosított szép új iskola épületek közé.

A pusztulás, kormos, füstölő lánggal égő jelei meredeztek felénk. Egy csomóban 20—25 égő háznak és épületnek romjai állottak előttünk. Itten körül, a mi nádas ház volt, csaknem valamennyi elpusztult. — Alig lehetett belőlik valamit megmenteni. — A cseréppel fedett iskola épületek szerencsésen megmenekültek a lángterengő közepén, bár többször beléjük kapott a tűz. — A náddal fedett ódon paplak is megmaradt, melynek fedelén S z ü c s László segéd lelkész páratlan odaadással öröködött. — Epen ott van a kiscsiny, szűk, ósdi ref. templom is, mely miatt méltán szorongva aggodtak a kabaiak.

Ez az öreg templom a mult heten is komoly veszélyben forgott. Állítólag a toronyörök gondatlansága miatt kigyuladt; de a városházát építő munkások hamar elfojtották a tüzet.

A szél a tüzes hamut messze elhordta; így történt, hogy egész házcsoporthoz tűz gyuladt ki hol egy lakóház, hol egy istálló, hol egy kazal szalma. Ez csak növelte a veszély nagyságát, a rémületet és nehezítette az oltás munkáját.

Megható jeleneteknek voltunk szemtanúi. Utezákon, udvarokon mindentelék házbeli butorok, legértékesebb ingóságok halmazát láttuk, melyet félve őriztek síránkozó asszonyok és gyermekek; a férj házfedeleken ülve aggódva vizgázott nem száll-e oda tüzes üszök, hogy elemészse kedves hajlékát.

A kormos, leégett házak előtt kétségbe esetten jajgatva tördelte kezét a kárvallott, a ki többnyire félig összeégett butordarabokat menthetett ki s még keresi a füstölő romok között, van-e valami, a mi neki kedves, értékes, hasznavehető.

Sok helyről kellemetlen büz árad felénk; duzzadó párnák és tűzbe szorult aprójósza-gok pusztultak ott el.

A szél d. u. hat óra tájban csillapul, a tűz sem tejed tovább; a kigyult épületek fedele ropogva lehullott, elégett; csak a fa-

anya nem talál rá okot, hogy pörölgjön vele. Atyja azonban a munkából hazajövet, karjára vette, ide-oda vitte, s a hidegtől kékvült vagy láztól égő kezecskéit csókokkal borította. — Miért is fejlődik oly gyöngén a kis Marie? Hiszen a világra jövelekor ugy látszott, hogy szép, erős lányka lesz belőle.

S most már három éves és még nem képes lábán állani. És aztán nem nevet, nem játszik, nem mond semmit.

Egy vasárnap tehát a nélkül, hogy valakinek szót volna felőle, az orvoshoz viszi őt. Ez megvizsgálja, fejét rázza; aztán a gyermek testét akarja látni. — A két férfi ügyetlenül kezdi a kötelék feloldását. Ennek vége-hossza nem volt, mert a szalagok csomókkal voltak tele, s néhol madzaggal kötölta. Aztán a rongyos harisnyák s a tépett, piszkos inge-ke vált láthatóvá, majd a ki csiny sovány vértelen, itt ott kék foltokkal borított kis test.

Az orvos megtapogatta csombját, láb-szárát, váll-lapoczkáját, hátgerinczét s aztán az apára nézett, ki homlokán az aggály ve-rejtekével várta az ítéletet.

— Jóságos Isten, hiszen láthatja maga is, Nem, ő nem látott és nem is akart látni semmit.

— Hogyan? Nem látja, mennyire kiáll ez a váll-lapocska, a hátgerincz... A kicsikét valami balesetnek kellett érnie, első gyermekkorában.

— Baleset, baleset?!

Az apa kutatott emlékezetében, s kabátja ujjával letörölte homlokáról az izdadtágot. S egyszerre tisztán állt előtte a dolog! Eszébe jutott, hogy egy napon vérral átfutott arccal találta a kis gyereket. — S e pillanattól fogva sirt, sirt, úgy hogy a szobában az ember saját szavait sem hallotta.

A szegény ember csak azt mondta.

— Legalább élhet vele?

— Igen, de ápolásra, nagy ápolásra van szüksége.

lak között, a leszakadt padlások nádbélelése, egy-egy lassan emésződő kazal vagy buza asztag, az imént még a földmivelő munkájának gyümölcseivel megtelt kamara vet magasra lángot, mire újból meg újból megkondul a félvert harang s újból megriad a rémült nép és rohan a torony vörös zászlója által mutatott irányban. — Kell is, hogy a félvert harang némi buzgalmat öntsön a néphe s figyelmeztesse a kötelességére.

A legjobban veszélyeztetett pontokon működő tüzoltóknak soh' sincs elegendő segítségük. A közeli kutakból kifogyott a víz s nem elég szeker hordja a vizet a kitűnő szerkezetű gépekbe, a melyek mohón szívták fel a vizet és mohón lövelik ki azt. Ember is kevés, a ki a gépeket huzza; a csendőrök, előjárók, tüzoltók és N á b r á c k y főszolgabíró nem győzik szép szóval és parancscsal segítségre noátani a bámézkodó kabaiakat.

Este 9 óra tájban annyira lokalizálva volt a tűz, hogy a kifáradt tüzoltóknak lefújhattak s megnyugvással bizhatták a további öröködést a kabaiakra.

A tüzoltó-egyletek a tetéleni kivételével akkor hazatértek.

E sok embert sújtott szerencsétlenségben legsújtóbb az, hogy két emberádozatot követelt. Tragikus halál volt ez. Azok lelték borzasztó halálukat a lángok között, a kiknek vagy a kik közül egyiknek valószínű vigyázatlansága, talán nem is az, csak az ő házuknál történt véletlen szerencsétlenség anyai romlásnak lön okozójává. Senki sincs, a ki a legmélyebb szánalmat ne érezné a szerencsétlenek iránt, még inkább a legemberibb részvétet a boldogtalanságban hátramaradt özvegy, árva szülék és testvérek iránt.

A tűz déli 12 óra után 5 perczel Kecskés Gyula tanító nádas lakásán ütött ki. Hogy, miért? erre csak ők tudhatnának megfelelni, a kik némán, kiterítve fekszenek egy kórháznak nevezett épület szobájában. Nekik nemcsak a házuk égett rommá, de elpusztultak ők maguk is az először kigyuladt házban.

Azt mondják, hogy a Kecskés Gyula családja, egy 16 éves leány szirt olvasott; a zsir kiborult és lángot kapott, melytől a gasra felesapván, tsmadt volna a tűz; mások szerint kémiény tűz volna a nagy szerencsétlenség oka. — Bármiként keletkezett a tűz, a ház pár percz alatt lángba borult. A tünitónál volt T ó t h János kántor, a kivel boroztak; a család pedig a konyhában. — Mikor észrevették, a tüzet, mindnyájan kiszaladtak. — De megint bementek, hogy egyetmást megmentessenek. Kecskés a sifonból szalona ruháját s pár forint készpénzt szerette volna kihozni. — Ez alatt az égő nádféldél kötelékei már elégvén, kezdet az ajtó elé lehullani. A kántor az ablakos felvezetésével ugrott ki az ablakon mialatt a szörnyű égési sebeket szenvedett. A szerencsétlen tanító és a leány azonban nem jöhetett ki, mert az egész fedél lezuhant s ők besorultak, a hol megfúlladtak. Mire emberek behatolhattak a házba, már csak iszonyuan eltorzult összeégett holttesteiket találták egymás mellett.

Kecskés Gyulának arca össze volt égve s a felismerhetetlenségig eltorzulva. Kezelgőrcsösen kimeredve; ruhája cipője sértetlen volt;

Karján haza vitte a gyermeket, s az egész uton a szeretet szavait sugta a fölébe:

— No, légy nyugodt, részesülni fogsz ápolásban. S aztán talán nem is oly nagy a baj, mint gondolja. Néha tévednek az orvosok is.

Este nagy czivakodás volt; aztán az apa elment a „testvérekhez“, kik a városrészben óvodát tartottak; arra kerte őket, hogy vegyék föl gyermekét a legkisebbek osztályában. Itt egész nap meg lenne jól őrizve, s ő gond nélkül mehetne munkára.

A leánykát szomorú állapotba hozta a felfigyelték, s Rozália testvér maga mellé ültette föl csöndesen maradt jászogatva a testvér olvasójával. Ez időről-ídeire lehajlott a kis leányhoz, egészen meglepetve annak nyugodtságát. Igazán, a szegény gyermek nem zavarta őt, s oly értelmesnek mutatkozott, hogy a kézforgatásban a kiseddóvoda minden gyakorlatát tudta.

Kezecskéivel mindentéleképen tudott tapsikolni, lábával dobog, mint a lovacska, párbetűt is ismert, s rövid imát is tudott mondani, a kis Jézusoz, ki a képen a jászolból nyújtotta ki feljé kezeckéit.

Claude, Marie atyja, mindennap elvitte őt az iskolába, s kosárban kenyeret, húst, sőt bort is hagyott számára, mind megannyi jó dolgot, mondá, hogy rendrehozták ismét a kis leányka egészségét.

De a gyermek te-te nem akart többé kiegyenesedni, s az apának be kellett látnia, hogy a kicsi nem egészen olyan, mint más gyermekek, de azért nem rosszabb azoknál.

Hónapok, évek multak. Claude megbetegedett, ez azonban nem gátolta őt abban, hogy kis leányát minden nap elvigye az iskolába. Meggönyvedve, fénytelen tekintettel, lecsüggesztett fovel ment. Kis leánykája meg-simogatta utközben csontos kis kezeckéivel, mintha erőst akar volna neki adni. Anonban nem volt képes gyorsabban menni, s társai, kik ilyenkor találkoztak vele, ezt sugták egymásnak:

— Sok a gondja a szegény Claudenak, a

a leány arca is összeégett s meztelen alsó lábain erős zuzódások.

Kecskés Gyula debreczeni szülötte; apja Kecskés István Kádasutczán lakó szabó mester. — Kecskés Gyula egy évvel ezelőtt nősült Derecskéről, s házassága egy leány gyermek születésével lett boldogabb. A fiatal asszonyka tegnap Derecskén volt szüleitől gyermekével együtt; itt kapta a borzasztó táviratot férje váratlan elhunytáról. — Tegnap este még nem érkezett meg férje holttestéhez; megjött azonban a boldogult nővére, a ki ájultan rogyott bátyja tetemére.

Kecskés Gyula más tanítói állomásra készült pályázni. Halála előtt félórával a község-házánál bizonyítványait hitelesítette; 15 perczel előbb pedig Ritoók tanítóársánál egy bizonyos írásnak jegyezte alá nevét.

Vele együtt a pályázathoz fűzött remény-ségei is leförték.

A Kecskés Gyula lakásának oltásánál S ü t ó Lajos kömivessege is könnyű sérülést kapott; hasonlóképen a szerepi tüzoltó-egylet tevékeny főparancsnoka a fiatal K o r n i s s g r ó f, a ki jobb szemén sérült meg.

A tűz természetesen páni félelmet okozott különösen a gyöngébb idegzetű nők között. — D á v i d h á z i János esperes lelkész veje a zavart mentés közben az ablaknál lévő etageres értékes tárgyait a szoba közepére szórta. Az urak közül sokan gyermekeiket az állomás főnökhöz vitték ki. — A lelkész ur, az anyakönyveket és az egyház levéltárának becsesebb okmányait a pinczébe falasztatta. Ritoók tanító, tüzoltó s parancsnok s a debreczeni egy. megye tanítói gyámintézete pénztárnokának is legselő gondoskodását az adósevelek biztonságba helyezése vette igénybe.

A leégett házaknak körülbelül fele biztosítva volt legnagyobb részben az Adrián; így a kár egy része megtérül. A szegényebb károsultak legjobban vannak sújtva, mert épen ők nem biztosítottak.

Különös dicsérrel kell megemlékeznünk a szomszéd községek tüzoltó egyleteiről, a melyek szép számú tagokkal felszerelvényekkel részint kocsiokon, részint vonaton a lehető leggyorsabban megjelentek a tűz színhelyén. — Elsőnek érkeztek be a tételeniek 24 dikén U n g v á r y s S ó l y o m tanítók parancsnoksága alatt. Hozzájuk a hirt két leány vitte meg a kik orvosságot csinálni mentek át Kabára. Nekik köszönhető két iskola épület megmentése.

Azután jelentek meg a nádudvariak 26-an, a szoboszlóiak ugyanannyian. A szerepiek 12-en gr. K o r n i s vezetésé alatt, valamint a ladányiak K a c z e r Árpáddal 16-an egyenest a Fígdor Dezső ladányi bérlő ranyáján kiültött tüzoltó érkeztek. A báránidék 38-an jöttek. Ezek után érték be a debreczeniek, a kik egy olyan gazda égő telkén fogtak az oltáshoz a ki tegnap egész házanépével együtt D-b-recebenben időzött. A szerencsétlen este csak hamvait, kiégett üszkeit találta házának; kazalainak és gabonájával telt kamrájának. — Stern Jakab kis-kabai nagy

felesége miatt! Lássátok, vannak emberek kik ezt a szívükre veszik.

S egy napon értesültek, hogy Claude meghalt.

A kis pupos leány tovább is járt a testvérekhez, de most egészen maga ment, kosár nélkül, üres kézzel, mint kis koldus leány. Szerencsére mindig talált Rozália testvér vaszkos olvasója mellett valami enni valót.

E közben a kicsi betöltötte a hetedik évét, s annyira előhaladt a tanulóban hogy lehetetlen volt őt továbbra is a kiseddóvoda-ban hagyni. Arról volt a szó, hogy felsőbb osztályba adják mi Rozália testvért annyira kihozta a sodrából, hogy ezen a napon elfeledte a gyermekkel elmondani a zár-imát.

A főnöknő ezt megtudva, először pörölt a testvérről, de aztán végül megengedte neki, hogy a pupost magánál tartsa és úgy, a hogy tudja, bevégezze nevelését.

Rozália testvér imádkozott a szent szülőhöz, e feladatához a szükséges segélyért, s véeenzt megáldotta katekizmusra, szentírásra, írás-, olvasás-, varrásra stb. Végül a főnöknő engedélyével minden reggel jó levest adott neki, s napközben mindent a mit nélkülözhetett. S a kis szerencsétlen, mint rendszeren, most is megtalálta táplálékát az olvasó mellett levő nagy zsebben.

Rozália testvernek kellett mindig kitálatni, hogy Marie éhes, mert nem panaszkodott soha. Azt se mondta el, hogy anyja megverte őt, s iszákosságának kielégítése czél-lából eladta a szép takarót, melyet atyjától kapott, annak halála előtt, valamint az apácától kapott gyapju zubbonykát is.

Ezeket csak a jászolban fekvő kis Jézusának mondta el vigasztalta őt, s megígérte neki, hogy a takarót, zupponyt és még sok más szép tárgyat visszakup a paradicsomban. Ezeket az ígéreket megújította akkor is, midőn Rozália testvér mellett elrajtozva először áldozott. Az apáca sirt, s amint csak lehetett, elrejté a kis leányt, hogy föl ne költse a gonoszok gnyolódását. Mert pupos volt, annyira pupos, a szegény kis pupos!

(Vége köv.)

birtokos három eszéplőjénél beszűntet-
vén a munkát, maga vezetett 40 embert a
tüzoltá-hoz s késő estig személyesen ügyelt
fel rájuk. Nábráczky István főszolgabíró,
a kabai előjáróság és a kabai tüzoltók
Barhey Lajos főparancsnokkal élükön
szintén derekasan működtek.

Délután hat óra tájban a p-ladányi
állomás főnöke táviratot küldött, — hogy
P-Ladány is ég, gyors segítséget kér. — A
kabai tűz már jórésben elnyomva lévén, —
a debreczeni, ladányi, szerepi és szobos-
lói tüzoltók kirohantak az állomáshoz, —
hogy a külön vonaton Ladányra átmenné-
nek. — Az indóházánál azonban már várt
bennünket egy másik megnyugtató távirat,
mire a csapatok előbbi posztóikat újból el
foglalták.

A kabai előjáróság a fáradt tüzoltó-
kat a vész megszűntével vacsorával, — még
p-dig gulyáshussal készült megvendégelni —
Csak hogy ilyen traktálásból úgy látszik, —
Kabán legalább is két nappal előbb kell ho-
zátkészülni. Olyan nehezen ment keresztül a
vendégszerető szándék. — Először is a mé-
szárszékben nem volt hus, tehát azon frissé-
ben marhát kellett le vágni. Ugy de Kaba
egyetlen zsidó vallású mézárása azt mondta,
hogy ő nem vág addig míg a sakter elő
nem kerül. A sakter pedig nem volt előke-
rithető, a miért is némely kabaiak rituális
szertartás mellőzésével főbe kollintották az
áldozatra szánt barmot. — Ekkor más aka-
dály merült fel. A nagy vendégfogadó bér-
lője, a kinek egy pinczére se, de oldalbordá-
jának is sok dolgot adó vendégserege volt,
nem ért rá a vacsora készítésére.

Végre is Péter Gábor találta ki a mód-
us vivendit, ajánlván a szakácsmesterségre
Pósalakit, a ki arra készséggel is vállalkozott.

A debreczeniek külön vonaton éjfél után
érkeztek haza.

Napi hírek.

— Debreczen és Nagyvárád versenyezve
készülnek a király ő felsége méltó fogadá-
ára. Mindkét helyen több megyei és városi tör-
vényhatóság képviselőit várják az alkalom-
ra s ezért felkérték a háztulajdonosokat,
hogy lakosztályokat bocsássanak a hivatalos
vendégek rendelkezésére. Debreczenben mint
utak, gondoskodtak már diadalkapuk fel-
állításáról, nemkülönben a középületek feldi-
szítéséről Nagyvárádon több házat, melyen
az idő látható nyomat hagyott, újra fest-nek
igy a II. Lipót által épített gör. kath. szem-
náriumot, kijavítva a homlokzaton lévő ma-
gyar koronát is Schlauch Lőrincz püspök
külön hintót készítettett, melyet ő felsége a
városban használni fog. A hintó nem annyira
fényűzessel, mint mint inkább kiváló izléssel
készült, az ülések (és gyémánt) sőt tékék
atlaszszal fedték és fölülük tágas eranyó bo-
rú. József főherczeg honvéd főparancsnok ér-
tesítette Schlauch püspököt, hogy szíves meg-
hívását elfogadva, szeptember 5-én oda érke-
zik s egy napot Nagyvárádon tölt, aztán
gyapjui birtokára rándul, honnan visszatérve,
a király ő felségéhez csatlakozik.

— Az új debreczeni pénzügyigazgató
Szunyogh Sándor kir. tanácsos, volt debr.
kataszteri főnök, már átköltözött Debreczenbe
Budapestről, hol öt évig lakott. Az új pénzü-
gyigazgató csütörtökön veszi át hi-
vatalát s itt bizonyára épp oly szeretetben
és tiszteltetben fog részesülni, mint minden
eddigi hivatalában s a közönségnek, melylyel
a pénzügyigazgatónak oly gyakran kell köz-
vetlenül is érintkeznie, sokszor lesz alkalma
tapasztalni, hogy Szunyogh Sándor oly hiva-
tali főnök, ki simulékony, szeretetreméltó mo-
dorával, igazságos érzületével, méltányos jó-
akarattal a jövőre is biztosítja magának azt
a népszerűséget, melylyel különben ő, mint
rég debreczeni polgár (25 évig lakott Debre-
czenben), hosszú évek óta eddig is dicseked-
hetett.

— A tiszántúli ev. ref. középiskolai ta-
nárjegyesület ma kezdte meg üléseit városunk-
ban. Tudósításunkat térszűke miatt csak
holnap közölhetjük.

— Az új tanév. A helybeli róm. kath.
elemi fiú és leányiskolákban az 1890—91.
tanévre a szabályszerű beiratások szeptember
hó 1. 2. és 3-ik napjain délelőtt 8 ótától
11-ig, dé után 2—4-ig eszközöltetnek az igaz-
gatóság irodájában (Varga-utca, Theresia-
num.) A felvételi-javító és magánvizsgálatok
a beiratások fentjelzett napjain délelőtt 11
órától 12-ig tartanak meg. A rendes iskolai
előadások ünneppes istentisztelettel szeptember
hó 4-ikén kezdődnek. Tandíj egész évre 2 frt.
20 kr, női kézi munkadíj 5 frt, mely utóbbi
összeg két félévi részletben is lefizethető.
Tandíjmentességért folyamodóknak a tekintetes
iskolaszékhez intézett kérvényeik az igazga-
tóságnál lesznek benyújtandók. Debreczen,
1890. augusztus hó 26. T á r k á n y i Péter
hely. igazgató.

— Talált pénz. Egy kendőbe bekötve
kisebb mennyiségű pénz találtatott, tulajdo-
nosa kellő igazolás mellett az I-ső ker. r.
alkapitányságnál átveheti.

— A király fogadtatására a városháznál
serényen folynak a munkálatok. A festési és
asztalos munkálatok rövid időn befejezést
nyernek. A beburkolást és belső teljes felsze-
relést szőnyegszedést és függönyökkel való
feldíszítést Kunz József és Társa cég
V a r g a Károly és K i l l e r Ede burorak-
tárossal társulva vállalták fel, a mi teljes
biztosítékot nyújt arra nézve, hogy az a
kiválmaknak minden tekintetben megfelle-
ljen. Nevezett cézek bizonyosan mindent el-
követnek arra nézve miszerint bebizonyítsák,
hogy ily vállalatra helybeliek is képesek és
csak helyeseltjük, hogy az intéző körök
ezen vállalatot nem idegeneknek juttatták. —
Rövid időn át lesznek varázsolva a komor
falak és az évtizedeken át szereplő burorak-
tot pompa és fény fogja felváltani a mely
illő lesz a magas vendéghöz.

— I-kolai értesítés. A helybeli IV. osz-
tályu fiú- és VI. osztályu leány iskolában a
beiratások f. hó 27—31 napjain eszközöltet-
nek a K-Várud-utcai iskolai helyiségben
(Gaal-féle ház) naponként d. e. 9—12 ig, d. u.
3—5-ig. Az előadások szeptember hó 1-én
kezdődnek. Az iskolaszék megbízásából: Kuti
Zsigmond jegyző.

— József főherczeg új villája Abbazia,
illetve Volosca és Cavtrida között a tenger-
parton 10,000 négyszögölnyi területet vásá-
rolt s oda még ez idén egy villát épített. A
főherczegnek tudvalóleg van már egy nagy-
szerű villája Fiumében, a hová ugyszólván
minden évben ellátogat a főherczegi család.

— A leégett To aj Tegnapp délelőtt,
mint az este ide érkezett táviratok és ut-
sok tudatják Tokaj város több mint fele
része tűz által elpusztult, rövid idő után im-
már harmadik ízben. A sok csapattól sürően
látogatott városka, melynek világhírű szőlő
hegyeit a fillokszera tette tönkre, s a mely
harmadéva az árviztől is sokat szenvedett,
még alig heverte ki a hetvenes években dult
nagy tűz rombolásait, tegnap újra leégett. A
tűz állítólag egy kovácsműhelyben keletke-
zett s a várost Kereszter felé végig seperte.
Három templom, iskola, sok üzlet dőlt ha-
muba.

— Elveszett pénz. Egy kis női kézi ko-
sár elveszett, mely készpénz és értéktárgyak-
kal együtt 140 forintot tartalmazott elveszett.
A szíves megtaláló 20 forintnyi jutalomban
részesül, ha azt a kapitányi hivatalhoz beviszi.

— Az időjárás e héten (szeptember 1 ig)
meteorológiai források szerint — hazánkban
a következő lesz. A hét első felében hőkiseb-
bedés mellett helyenkint esővel, itt-ott ziva-
tarral változó szelesek, a hét utófelében
ellenben kevés hőemelkedés mellett többnyire
csendesebb és szárazabb.

— A központi tejcarnokból. Hogy a
központi tejcarnok az eddigieknél is teljesebben
s minden irányban kielégítse a közönség
igényeit szeptember elsőjéltől kezdve Ste i n f e l d
Mihály nagybirtokos mintatejgazdasá-
gából fogja az összes szükségletét beszerezni
és pedig leplembizozott üvegekben. Miatán
azonban szeptember hónapjától kezdve egyál-
talanban kevesebb tejmennyiség állítható elő a
gazdaságban is, tehát észszerű lenne ha a
megrendelők már jóval elősze előtt jelentke-
nének, hogy mennyi tejt van szükségük,
hogy a tejcarnok tulajdonosa kellő időben
intézkedhessen, hogy minden jelentkező szük-
séglete fenakadás nélkül fedeztessék.

— Az első hajnyírás. A spanyolok kis
királya most tudvaleóleg San Sebastian tengeri
fürdőben van anyjával, a regensnóval. A
kis király nagyon szeret fürdőzni s ha szép
az idő minden reggel fürdik a tengerben nő-
vér-ivel. A minap fürdés után nagy esemény
történt San-Sebastianban. Akkor nyírt a
tudniilki a kis király haját először egy san-
sebastiani francia borbély. Eddig a királyné
mindig maga nyírta rá. A kis XIII. Alfons
engedelmesen tartotta fejét az olló alá, csak
a nagy operáció előtt voltak némi aggodal-
mai. A borbély tudniilki, a ki megnyírta,
egészen kopasz volt s a kis király mindig
csak azt kiabálta, hogy ilyen kopaszfejűt ő
belőle ne csináljanak! A királyné nagy győ-
nyűrséggel nézte a hajnyírást s elragadtat-
va kiáltott fel: „Milyen szép gyerek az én
kis fiam;“ Végül a királyné megengedte,
hogy a levágott aranyos fűrtökből a király
testvérei, továbbá Perarta grófnő és a benne
egy-egy eltegyenek emlékül.

— Ábrányi és Bismarck. Ábrányi Emil
az „Országgyűlési Értesítő“ közlése szerint
a következő levelet intézte Bismarck herczeg-
hez: Herczeg ur! Én gyöngye és elhagyott
vagyon; ön bukásában is nagy és hatalmas.
De a kiméletlenség soha sem volt a valódi
nagyág alkatrésze. Egy csekély indiszertió
miatt, mely szurnaliztikában abszoluto nem
szokatlan s mindenestre menthető, ön ugy
bánik velem, mintha legalább is Franciaor-
szág volnék. Lám, ilyen a penzióba helyezett
oroszlán! Ha tartományokat nem szakíthat
ki országok szívéből, beéri azzal is, hogy
egyeseget marcangol össze, a kiket a bal-
végzet utjába dobott. Éjjel-nappal utaztam,
hogy közlebe jussak és a rajtam esett „de
saveu“ orvoslását kerjem, emberek, mint ön,
talán belátták volna, hogy az a ki mentésé-
hez magával, hogy cserében elégtételt kapjon,
legalább is meghallgatandó. De ön hűséges
Chrysantherét szegzte elem, a ki csaknem az
összes Schu'vereit és az összes kisingeni
detectiveket hadilábra állította, hogy utamat
állják. Herczegszédé magatartása az „Ernani“
ban szereplő „rettenetes agg ember“, don
Sylvát juttatná eszembe, ha egyáltalán szükség

volna fiktív alakokat keresni irott tragoediák-
ban ama férfival szemben, a ki maga csinált
kegyetlen tragoediákat a világhistóriában.
Nem, herczeg ur, nem keresek hasonlatot
csak iszonyodva érzem azt a kezét, mely a
hü Elsasst vasmarokkal tépte ki Franciaor-
szág ölelő karjaiból; azt a kezét mely a bol-
dogtalan Arnimot végig hajszolta és halálba
kergette. És ezek után most már nem eső-
dálkozom azon, hogy az ifju német császár
szabadulni igyekezett öntől. Az ön keze még
akkor is tör, ha barátságosan szorit. E vas-
marok csapása alatt roskadozva kiáltom én is
a veszendő gladiatorok sorában: Ave Bis-
marck! moriturus te salutari! Nürnberg, 1890
augusztus 24. Ábrányi Emil.

— A német császár étköz kocsija. Vil-
mos császár gyakori utazásaiban igen kényel-
mes kocsikban utazik, különben ki sem bírná
a sok uti fáradságot. Néhány nappal ezelőtt
a német császár részére egy új étköz szalon-
kocsit rendeltek, melyet Berlinből a sziléziai
gyakorlatokra utaztatban fog először használni.
A kocsit 17 méter hosszú, minden része magá-
tól értendő, hogy a legjobb anyagból van,
mind a két oldalán folyosók vannak, melyek-
ből először kis előszobákba jutni, melyek az
udvari hivatalnokok részére szolgálak helyi-
ségül, vagy oda rakják le az asztalt. Ebből
a két előszobából lép az ember a tulajdon-
képi ebédő-szobába, melyben az összehozható
asztalnál husz személy étkezhetik. Nehé-
selyem függönyökkel három kisebb helyiségre
osztatik az ebédő. Az ebédő-kocsi kiállítás
rendkívüli szép benyomást tesz a szemlélőre.
A kényelem és alkalmasosság szempontjából
minden megtörtént, de a császár határozott
kívánságára minden tulságos fényűzés mel-
lőztetett. A sarokban rendkívüli izléssel ki-
dolgozott szekrények vannak felállítva, az
ételek és italok elhelyezésére. A kocsit falai
remek művi faragványokkal vannak ékesítve
a fűtés a padozat alatti csövek által történik,
melyek az előcsarnokban lévő kályhával van-
nak összekötöttek. A világítást háromkaru
gázlámpa szolgáltatja. Az étköz kocsit fő-
dött folyosó köti össze az utána jövő
konyha-kocsival, melynek berendezése minden
háziasszonyt meglepne.

— A névmagyarosítás statisztikája a múlt
évben. Az 1889. évben — mint a központi
névmagyarosító-egylet elnöke írja — 647 fo-
lyamodó változtatta meg belügyminiszteri
engedélyvel családi nevét. Ez az eredmény
nem mondható kedvezőnek, mert sokkal ke-
vesebben változtatták meg nevüket ez évben,
mint a megelőző öt esztendőben, melyekben a
névváltoztatásért folyamodók száma volt: 1888-
ban 701, 1887-ben 709, 1886-ban 817, 1885-
ben 675 és 1884-ben 710. Ha pedig a 647
folyamodó számából levonjuk azok számát,
kik magyarról magyarra (10), magyarról ide-
genhangzúra (4) és idegeről idegerre (11)
változtatták nevüket, akkor az 1889. évben
összesen csak 622 folyamodó volt, kik nevü-
ket megmagyarosították. A névváltoztatók
közül volt 212 római catholicus, tizenhat
görög catholicus, 29 ágostai, 20 reforma-
tus és 370 zsidó. Az utóbbi számból kitűnik,
hogy a névváltoztatóknak jóval több min fele
izrelita vallású volt. A múlt évi névváltoz-
tatók 26%-ka budapesti volt. Foglalkozásukra
nézve a 647 névváltoztató közül volt író, mű-
vész, színész 4, ügyvéd, mérnök, orvos épí-
tész, gyógyszerész 23, tisztviselő, hivatalnok
gyakornok, dijak 105, pap, tanár, tanító,
nevelő 34, tanuló 51, katona, csendőr, pénz-
ügyőr 37, önálló kereskedő 42, kereskedőse-
géd 54, önálló iparos 46, iparossegéd 42,
földműves, gazda, bérlő, gazdatiszt 16, hiva-
talszolga, gyári munkás napszámos 28, kis-
koru 102 és ismeretlen foglalkozásu 63 fo-
lyamodó.

Apróságok.

A műteremben.

Egy festőt, a ki magát az igaztalanul
mellőzött tehetségek közé sorolja, egyik bar-
tája megátogatja s figyelemmel nézi a mű-
terem egyik legutóbb elkészült festményét.
Hosszu szemléldés után megjegyzi: No lásd,
ezt már eltaláltad, azonban még sem kellett
volna arcát olyan pirosra festened, s akkor
mindjárt jobban ki lehetne venni.

A f e s t ő: Ejnye, a pokolba is, ugyan
kiről beszélsz te itt?
A b a r á t: Hát ugyan kiről másról,
mint a nagybátyádról! Vagy talán valami
egyebet ábrázol...

A f e s t ő (világfájdalommal): A nap
lomentét...

Részvét az állatkertben.

Egynyugalombavonult b a n-
k á r, a kinek kinevelés Darwin tana mellett
tesz bizonyosságot, napon a ellátogat az állat-
kertbe. A mint elvégezte a magával vitt új-
ságok olvasását, sétálni kezdett. Az első
fordulóán megállt a majomkertec előtt. A
felégyelő, a ki már ismert a bankárt, meg-
jegyezte, hogy az a majom, a melyik ott a
sarkokban gyanyszt, beteg.

A b a n k á r: Ugyan ugy-e És mi baja
a szegénynek?

A f e l ü g y e l ő: Nem fog sokáig élni.
Megőr — az unalom.

A b a n k á r: Ah, szegény állat, —
tört ki a bankáról a részét s hamarosan
oda nyújtotta a majomnak — sz ujságokat.

S z e l e s k ö r ű r o k o n s a g .

Egy kisbirtokos beállított a jegyzőhöz,
a ki valami régi ügyét elhanyagolta. A jegy-
ző bosszankodva utasítja el: Majen a fő-
szolgabíróhoz, panaszkodjon be. Hiába mennék
oda, hiszen az az úr sógora. Hát akkor
menjen az alispánhoz! Jól járok vele. Az
meg az úr nagybátyja. Ott a főispán! Ugy
ám, ha az nem volna az ur keresztomája.
Hát nem bánom, menjen magához a Bal-
bub-ördöghez! De mikor az meg éppen az
ur édes testvére: — szolt az atyafi s kisie-
tett a szobából.

Legujabb.

A „Debreczeni Ellenőr“ erti eed-táviratai.

TOKAJ aug. 26. (Eredeti távirat.)
Városunk csaknem egészen porrá égett;
a tűz még folyton pusztít. Kétszáz család
hajléktalan, iszonyu nyomor és éhséggel
küzd.

TOKAJ, aug. 26. Az óriási tűzvész,
mely városunkat elpusztította, tegnap
délben 11 órakor ütött ki. Templomok,
kávéházak és egyes épületek egész a vám-
házig mind leégtak. A szerencsi, keresz-
turi és tokaji tüzoltók hasztalan fáradoz-
tak. A tűz egyszerre tíz helyen gyuladt ki
az óriási szél miatt, az üzletek nagyré-
sze tönkre ment, az orosz utca, gyulai
utca leégett. Borzasztó látványt nyújtott
a serház mentén 500 öl fa égése. A kár
belületes becsléssel is 200 ezer forint.

Felelős szerkesztő és kiadó lapfőnökök:
Vértesi Arnold.

Főmunkatárs: Kereczag Vilmos.

SCHWARCZ, weisse und farbige
Seiden-Damaste von fl. 1.40 bis fl. 7.75
p. Meter (18 Qual) — versendet roben- und
stückweise porto- und zollfrei das Fabrik-
Dépôt G. Henneberg (K. u. K. Hofliefer.)
Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten
10 kr. Porto.

Értesítés.

Van szerencsém az igen tisztelt szülők
ket értesíteni, hogy az intézetben 1890/91.
iskolai évre a beiratkozások folyó az az
augustus 25-én veszik kezdetüket; a rendes elő-
adások pedig szept. 1-én.

Intézetem a jelenkor igényeinek meg-
felelőleg ugy van berendezve, hogy abban
kisebb s nagyobb koru leánygyermekket ille-
tő osszaiyainkba valláskülönbőség nélkül fel-
vétetnek, azokban tanulmányaikat kezdetük
illetőleg folytathatják.

A növendékek, kik az intézetet napon-
ként látogatják fizetnek egy óra az első
második osztálybeliek 2 frtot, a III. IV. V.
és VI. osztálybeliek 3 frtot. A beiratásért
minden növendéktől egész évre 2 frt. Azor
növendékek, kik csupán kézi munkára járnak
egy óra 3 frtot fizetnek. A rendes tantár-
gyakon kívül francia nyelv, zongora és fes-
tészet tanulásában tetszés szerint külön része-
sülhetnek.

A melyen tisztelt szülők pártfogását s
bizalmát felkérem, részemről ígérem, hogy a
reám bízott növendékeket szakszerűen, val-
lások, szorgalmas, ügyes házi nőkké fogom
nevelni s lelkiüket az igaz, szép és jó iránt
fogékonyra tenni.

Az intézetem helyisége Tel-ky utca
2172. szám alatt, Paksy Imre ur házában.

Molnár Janka.

Kunz József és Társa
Budapest, DEBRECZEN, Nagyvárád.

Vászon, készfehérnemű,
szőnyeg

divat és rövidáru
raktára.

Menyasszonyi
kelengyék
teljes kiállítás elvállaltatik.

Kereset

Egy bankintézet keres mindenütt egyé-
neket, törvényileg eug delyezett sois-
jegyek részletfizetés mellett eladására.
Igen előnyös jutalék feltételek.
Ajánlatok B. J. jegy slatt
GOLDBERGER A. V. hird-tési irodá-
jához, Budapest, váci-utca 9. sz.
intézendők.

Polgárok!

Van szerencsém figyelmeztetni önket, hogy Debreczen sz. kir. város polgárainak, azon alkalomból, hogy Ő Felső, apostoli királyunk — kegyeskedik a város falai közé érkeznit — s itt őt a nagy eseményhez méltó ünnepélyességekkel szándékoznak fogadni: első sorban is az utcák s a házak

száslókkal való feldíszítéséről kell gondoskodniok!

Miután azonban a száslógyártmány asztalos, festő, esztorgályos, aranyozó, szabó és gombkötő munkákkal van összekötve, amelyek elkészítése mind nagy időt vesz igénybe — másrészt pedig megrendelésekkel már eddig is tulvagyonok halmozva — ennél fogva kérem a megrendeléseket üzletemben minél korábban eszközölni, hogy teljesen tájékozva lehessenek a gyárakból a szöveteket és anyagokat jó korán megrendelhessem, mert a későn jövő megrendeléseknek háromszoros áron sem leszek képes megfelelhetni

tisztelettel

Mendelovits Lajos

a városházzal szemben.

127 ügy-zám.

1890

Árverési hirdetmény.

Kaufmann József nagyvárad lakos által — a tőle Resek Adolf és Lampl Móricz bécsi lakosok által megvett 7445 forintra értékelt 67 darab ökröknek a kereskedelmi törvény 347 §-a értelmében — nyilvános árverés útján leendő eladása négyed részét — annak megtartására határidőül a folyó 1890. évi Szeptember hó 2-ik napjának d. e. 9 óráját Szentjebb közsegházához tűzöm ki.

Miről a venni szándékozók azzal értesitem, hogy a fentebb említett ökrök azonnal, kés-pénz fizetés me lett — a legtöbbet ígérőknek fognak eladatni.

Kelt Székelyhídon 1890. Augusztus 23.

Lestyán Adorján
kir. közjegyző.

Kiadó.

Az ujosztású földből a csere alatt

87 hold jó föld

a hozzávaló gazdasági épületekkel három vagy több évre 1890. október 1-től haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni a tulajdonos

Jambor Ferencznel
n.-mester-utca 1309. sz.

6593

1890.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa részéről közhírré tétetik, miszerint:

I. Debreczen város és a Hatvan-utcai házbirtokosok tulajdonát tevő ondódi földeken,

II. a Hatvan-utcai házak után kiosztott, s az illető birtokosok tulajdonát tevő ujosztású földeken,

III. a Varga-utcai házak után kiosztott ujosztású földeken, és

IV. a Varga-utcai házak utáni, s a város és egyesek tulajdonát tevő ondódi földeken gyakorolható vadászati jog 1889. évi augusztus 1-től, illetve november 1-től 6 évre, tehát az 1895. évi augusztus 1-ig terjedő időre, — végre

V. az Aszalós-féle 33 hold és 10 □-öl ujosztású föld, mely a nagyerdő és monostor közt fekszik, az 1890. évi október 1-től 6 évre, tehát az 1896. évi október 1-ig terjedő időre, a városi számvevő hivatalban megtekinthető feltételek mellett, a városház nagytermében folyó évi szeptember 17-ik napján tartandó nyilvános árverésen haszonbérbe fognak adatni.

Miről az árverelni óhajtok azzal értesítetnek, hogy a feltételekben látható kikiáltási árak 10%-kát bánat pénzül az árvereltető bizottság kezéhez készpénzben letenni tartoznak.

Debreczen 1890. augusztus 21-én.

A városi tanács.

Ő Felsőge a király

legmagasabb látogatása alkalmából a népkertben a rácsozat mögött, továbbá a

TÓTH SÁNDOR várad-utcai üzletének utczaszögelléseinél

és ezzel szemben az utca torokolatánál ugyanint a Nagyvárad utczán az Aranyiné-féle telken

állványok

(tribun)

kényelmes ülésel ellátva és a legjobb kilátással az egész díszmenetre, lesznek felállítva. Egy ülés ára 1-3 forintig.

Jelentkezhetni Vági Lszó butorkereskedőnél Széchényi-utca, Szent-Királyi és Kalendacuknál, Schmidt S. zongora raktárában.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a Szt.-Anna-utczában levő 2266 házszám alatti kormányilag engedélyezett tan- és leánynevelő intézetemben a beiratások folyó hó 20-án már megkezdődnek. Intézetemben, mint eddig is kiváló tanerők lesznek alkalmazva. A rendes tantárgyakon kívül különös gond lesz fordítva a ma-napság oly szülkességé vált német nyelv alapos megtanulására; azon kívül zene-, rajz, francia nyelv és női kézimunkákban alapos oktatás.

Intézetemben leánykák 6 éves koruktól kezdve, helyből, ugy vidékről 20 frt havi fizetés mellett teljes ellátásra jeltvetetnek.

A t. szülők pártfogását kérve.

Debreczen, 1890. aug. 19-én

teljes tisztelettel

Környey Laura

tan- és leánynevelő intézet tulajdonos.

Árverés gazdasági eszközökre.

A czegei nagymajori gazdaságban t. hó 31-én reggeli 8 órakor kezdődő önkéntes árverés tartatik a gazdaságban levő mindennemű

gazdasági eszközökre, gépekre, valamint

egy malomra (két pár köre járó.)

Klein Gyula.

Kaszanyitzky Endre

előbb

Kuhinka István Debreczen.

ajánlja pontos kiszolgálást és a legolcsóbb árakban elsőrendű gyártmányokból következő idényezikkeit, u. m.

Szabadalmazott fémzárral telyesen légmentes befűző és cukros üvegek egyedüli raktárát, melyeket jóságuk folytán a legjobban ajánlhatom; ugyszintén mindenféle fehér és zöld, közönséges befűző és ugorkás üvegeket, továbbá

fagylaltkészítő gépek, fagylalt-szelenczék, hidegkávészlet, hűtő-

dézsák, hűtő jégkészítők, legjobbnak bizonyult szódavizgépek, non-

plusultra kávéfűzőgépek, kerti lámpák, mozdó asztalok, mozdó készletek, a

legjobbnek elismert Berendorfi alpacca és chinaezüst evőeszközök és dísz-

gyak jótállás mellett. Utazók részére legcélszerűbb gyorsfűzők, kézi és utazó tükrök. zsebpocharak.

Postai megbízások a legnagyobb figyelemmel és készséggel teljesítetnek.

A „DEBRECZENI ELLENŐR”

könyvkiadóhivatalában

megjelentek és kaphatók a következő könyvek

Vértesi Arnold összes munkái I-VII. vaskos diszkötés. Egy-egy kötet ára	2 frt 10 kr.
a 7 kötet együtt	14 „ — „
Gróf Vay Dániel „Magyarország története“ 3 vaskos diszkötet ára	7 „ — „
Vértesi Arnold „Páriák“ elbeszélés ára	1 „ — „
Vértesi Arnold „A bojár leánya“ regény 2 köt. ára 2	„ — „
Vértesi Arnold „Fecskefészek“ regény 1 köt. ára 1	„ — „
Vértesi Arnold „A jegyző kisasszony“ regény 1 kötet ára	1 „ — „
Vértesi Arnold „A debreczeni diák“ regény 1 kötet ára	1 „ — „
Zolthay Lajos Tiszántuli egyházkerületi térképe] vászonra huzva (leszállított ár)	1 „ 50 „

Vértesi Arnold „Öngyilkosok“ elbeszélések ára 1 frt — kr.	
Karzag Vilmos „Ma és mindig“ elbeszélések ára	1 „ 50 „
Karzag Vilmos „Szerető szívek“ elbeszélések ára	1 „ 20 „
Karzag Vilmos „Macskák“ (történetkék) ára 1	„ — „
Molnár László „Egy kis város krónikája“ elbeszélések, ára	1 „ 20 „
Mátray Lajos „Fazekas Mihály élete és munkái“ ára	1 „ — „
R. P. O. „Titkos szerelem“ regény 1 kötet ára	„ 80 „
Bugyi Sándor debr. talyigás kalandjai 1 kötet — „ 60 „	

Vidéki megrendelések postafordultával eszközöltetnek.